

Силабус навчальної дисципліни
«Методологія сімейного права»

Ступінь вищої освіти – *(доктор філософії)*

Рік навчання: __, Семестр: __

Кількість кредитів: 5

Мова викладання: українська

Підсумковий контроль: диференційований залік

Форма проведення занять: лекції, семінарські/практичні/лабораторні заняття

Назва курсу	Методологія сімейного права
Електронна версія курсу	https://moodle.dpu.edu.ua/my/index.php

Коротка анотація до курсу:

Дисципліна «Методологія сімейного права» спрямована на формування у здобувачів вищої освіти теоретичного й практичного підґрунтя для ефективного проведення наукових досліджень у сфері сімейного права. Оволодіння методологією і методами дослідження сприяє розвитку раціонального творчого мислення, формуванню самостійної думки та навичок до аналітичної діяльності у сфері сімейного права, становленню оптимальної організації наукової творчості.

Завдання навчальної дисципліни полягають в формуванні у здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії: системних знань щодо теоретичних основ захисту сімейних прав та інтересів, реалізації цих прав, основних доктрин і принципів, змістовних та інституціональних аспектів сімейних прав; засвоєння важливіших сімейно-правових понять та категорій, оволодіння сімейно-правовою термінологією та вміння оперування нею; вміння аналізувати та розв'язувати практичні справи в сфері сімейних правовідносин, використовувати механізми захисту прав учасників сімейних правовідносин, враховувати особливості національного законодавства, застосовувати практичні навички на прикладах судових справ з огляду на розуміння захисту сімейних прав як безпосереднього діючого права, формування та розвиток навичок самостійної наукової роботи та оволодіння методикою проведення досліджень при вирішенні сімейно-правових казусів.

1. Схема дисципліни

№ з/п	Тема
Тема 1	Наука сімейного права як соціокультурний феномен
Тема 2	Класичні концепції розуміння і аналізу науки сімейного права
Тема 3	Посткласичні образи науки сімейного права
Тема 4	Багаторівневість та системність сучасної наукової методології
Тема 5	Загальнонаукові та спеціальні методи дослідження сімейного права
Тема 6	Міждисциплінарні підходи та методи наукових досліджень сімейного права
Тема 7	Сутність та логіка процесу наукового дослідження сімейного права

Тема 8	Проблеми імплементації принципів сімейного права у національне законодавство України
Тема 9	Проблеми застосування принципів сімейного права у сфері охорони шлюбу та сім'ї
Тема 10	Міжнародні та вітчизняні стандарти захисту прав дитини
Тема 11	Судові способи захисту майнових і немайнових прав учасників сімейних правовідносин
Тема 12	Неюрисдикційні форми захисту прав учасників сімейних правовідносин
Тема 13	Договірні форми захисту прав учасників сімейних правовідносин
Тема 14	Захист майнових і немайнових прав учасників сімейних правовідносин

2. Формат курсу:

Змішаний (курс, що має супровід в системі MOODLE, має структуру, контент, завдання і систему оцінювання).

3. Компетентності, які мають бути сформовані у результаті опанування навчальної дисципліни

Загальні компетентності:

ЗК03. Здатність розв'язувати комплексні проблеми на основі системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору.

ЗК05. Здатність дотримуватись етичних зобов'язань та етики поведінки, академічної доброчесності під час проведення наукових досліджень та презентації їх результатів.

Спеціальні компетентності:

СК04. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері права та забезпечувати якість виконуваних досліджень; дотримання права інтелектуальної власності та стандартів академічної доброчесності.

СК05. Здатність моделювати оптимальні варіанти вирішення складних правових проблем, прогнозувати можливі наслідки їх реалізації. СК06. Здатність здійснювати експертну діяльність у сфері права.

СК07. Здатність виявляти нові інституційні етичні виклики та етичні виклики в житті суспільства і пропонувати для них правові механізми розв'язання.

СК10. Здатність використовувати практичний досвід країн ЄС у вирішенні теоретичних та практичних проблем галузевих правничих наук.

4. Результати навчання:

Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.

Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.

Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

5. Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	26/ 4
Семінарські заняття / практичні / лабораторні	24/ 2
Самостійна робота	97/ 141

Технічне й програмне забезпечення /обладнання – мультимедійнезабезпечення.
Неформальна освіта передбачена

6. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання: завдання, які виконуються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (- 10 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу дирекції ННІ / Факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

7. Рекомендована література

Основна:

1. Менджул М. Принципи сімейного права (сутність та проблеми застосування): монографія. Ужгород. Видавництво Олександри Гаркуші. 2019. 420 с.
2. Проблеми сучасного сімейного права: монографія / за наук. ред. док. юрид. наук І.С. Лукасевич-Крутник – Тернопіль: ЗУНУ, 2020. 208 с.
3. Проблеми цивільного та сімейного права: навч.-метод. посібник / Є.О. Харитонов, О.М. Калітенко, Д.О. Колодін та ін. Одеса: Фенікс, 2020. 129 с.
4. Приватно-правові засади захисту прав людини у соціальній державі: монографія / за заг.ред. І. В. Чеховської. Ірпінь : Державний податковий університет, 2023. 572 с. URL: <https://ir.dpu.edu.ua/items/edbec995-a828-4048-a38d-d07fdff7a385>

Допоміжна:

5. Берназюк І.М. Захист права на повагу до приватного і сімейного життя у практиці Європейського суду з прав людини. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: юридичні науки. Том 34 (70). № 4. 2020. С.104-110.
6. Божук І., Чеховська І. Перспективи розвитку інституту сімейної медіації в Україні. Вісник Луганського університету внутрішніх справ. 2021. Вип. 2.(94) С. 246-258.
7. Гаврик Р.О. Проблеми класифікації способів захисту сімейних прав та інтересів у сімейно-правовій доктрині. Прикарпатській юридичний вісник. Випуск 2(43). 2022. С. 29-33.
8. Гаврик Р.О. До питання про особливості захисту сімейних прав осіб, які перебувають у шлюбі чи інших сімейних союзах в практиці Європейського суду з прав людини // Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2021. С.123.
9. Захист прав та інтересів учасників майнових відносин: питання теорії і практики: колективна монографія / за заг. ред. д-ра юрид. наук, доцента І. Ф. Коваль. Вінниця : ТВОРИ, 2020. 272 с.
10. Нікітюк О.М. Охорона та захист права спільної власності подружжя: нотаріат, суд, виконавче провадження: монографія (Серія «Процесуальні науки»). Київ: Алерта. 2018. 208 с.
11. Поліщук М.Г. Механізм сімейного права для захисту законних очікувань членів сім'ї // Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2021. С. 97–100.
12. Суб'єкти приватноправових відносин: монографія / за заг. ред. Новицького А.М./ Ірпінь: УДФС України, 2019. 360 с.

13. Чеховська І. В. Державна сімейна політика в Україні: теорія та практика реалізації : монографія. Кам'янець-Подільський : ТОВ „Друкарня “Рута”, 2013. – 736 с.

14. Явор О. «Сімейне життя» в інтерпретації Європейського суду з прав людини. Підприємництво, господарство і право. 2019. № 10. С. 44-51

Інформаційні ресурси Інтернет:

15. Актуальні питання сімейного права. Тренінг. Національна школа суддів України. <http://nsj.gov.ua/ua/na-dopomogu-suddi/materiali-treningiv-z-navchalnih-kursiv-yaki-vikladata-sya-v-nshsu/>

16. Європейська конвенція про здійснення прав дітей від 25 січня 1996 р. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_135#Text

17. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок: Конвенція. Міжнародний документ ООН від 18 грудня 1979 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_207#Text

18. Рішення ЄСПЛ по справі «Мамчур проти України» (MAMCHUR v. UKRAINE) від 16.10.2015. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_a93#Text

19. Рішення у справі «М.Т. проти України». від 19.03.2019. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_d46#Text

20. Сімейний кодекс України: Закон України від 10.01.2002 № 2947-III. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text>

21. Цивільний кодекс України Закон України від 16.01.2003 № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>

22. Чеховська І. В. Альтернативні способи захисту суб'єктивних прав. навч. посіб.– Ірпінь: Державний податковий університет, 2022. 428 с. URL: <https://ir.dpu.edu.ua/items/00a338f7-4dd9-486f-9554-f32653e3c1be>